

LAKIALOITE 54/2001 vp

Laki rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

Suomessa eläinten kasvatuksesta, käsittelystä ja hoidosta säädetään eläinsuojelulaissa (247/1996). Laissa määritellään eläintenpidon minimivaatimukset. Lain noudattamisessa on kuitenkin havaittu kasvavia ongelmia.

Eläinräökkäystapaukset ovat lähes kaksinkertaistuneet kymmenessä vuodessa. Varsinkin hoito- ja lemmikkieläinten eläinsuojelu on osoittautunut ongelmalliseksi. Valvojat saavat usein tiedon eläinräökkäystapauksista vasta silloin, kun pahin on jo ehtinyt tapahtua.

Eläinsuojelurikkomuksesta säädetään eläinsuojelulain 54 §:ssä, eläinsuojelurikoksesta ja lievästä eläinsuojelurikoksesta puolestaan rikoslain (39/1889) 17 luvun 14 ja 15 §:ssä. Voimassa olevan lain mukaan sakko on enimmäisrangaistus eläinsuojelurikkomuksesta ja lievästä eläinsuojelurikoksesta. Eläinsuojelurikoksesta voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Rikoslain 17 luvun 23 §:n 1 momentissa todetaan, että eläinsuojelurikokseen tai lievään eläinsuojelurikokseen tuomittu "voidaan samalla tuomita menettäneeksi oikeutensa pitää tai hoitaa eläimiä taikka muuten vastata eläinten hyvinvoinnista". Kielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka tuomitaan eläinsuojelurikkomuksesta ja "jota voidaan pitää soveltumattoma-

na tai kykenemättömänä huolehtimaan eläinten hyvinvoinnista". Eläintenpitokielto voidaan antaa määräajaksi tai pysyvästi, ja se voi koskea "määrättyjen eläinlajien pitämistä tai eläinten pitämistä yleensä".

Eläinräökkäystapauksista langetettavat tuomiot ovat rikosten yleistymisestä ja raaistumisesta huolimatta usein vaatimattomia. Useimmiten eläinräökkääjät selviävät minimirangaistuksilla, kuten pienillä sakoilla. Vankeutta tai pysyviä eläintenpitokieltoja on määrätty Suomessa vain äärimmäisen harvoissa tapauksissa.

Tutkimusten mukaan eläinräökkäykseen syylistyneet uusivat hyvin usein tekonsa. Siksi pysyvä eläintenpitokielto tulisikin ehdottomasti olla aina itsestään selvä rangaistus eläinräökkäyksestä tuomituille. Myös muita rangaistuksia on kovennettava.

Eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua ei voida tietenkään edistää pelkästään rangaistuksia koventamalla. Sen ohella eläinsuojelulainsäädäntöä ja koko valvontajärjestelmää on kehitettävä ennalta ehkäisevään suuntaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 17 luvun 14 ja 15 § ja 23 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 563/1998, seuraavasti:

14 §

Eläinsuojelurikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta pahoinpitelemällä, liiallisesti rasittamalla, jättämällä tarpeellista hoitoa tai ravintoa vaille tai muuten eläinsuojelulain (247/1996) vastaisesti kohtelee eläintä julmasti tai tarpeetonta kärsimystä, kipua tai tuskaa aiheuttaen, on tuomittava *eläinsuojelurikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

15 §

Lievä eläinsuojelurikos

Jos eläinsuojelurikos, ottaen huomioon aiheutetun kärsimyksen, kivun tai tuskan laatu tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentekeijä on tuomittava *lievästä eläinsuojelurikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

23 §

Seuraamuksia koskevia säännöksiä

Joka tuomitaan eläinsuojelurikoksesta tai lievästä eläinsuojelurikoksesta, on tuomittava samalla pysyvästi menettäneeksi oikeutensa pitää tai hoitaa eläimiä taikka muuten vastata eläinten hyvinvoinnista. Eläintenpitokielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka tuomitaan eläinsuojelulain 54 §:n nojalla eläinsuojelurikoksesta. Eläinsuojelurikoksesta tuomitulle eläintenpitokielto voidaan antaa määräajaksi tai pysyvästi. Kielto voi koskea määrättyjen eläinlajien pitämistä tai eläinten pitämistä yleensä. Eläintenpitokielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka jätetään rangaistukseen tuomitsematta 3 luvun 3 §:n nojalla. Kielto on voimassa muutoksenhausta huolimatta, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2002.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 2001

Petri Neittaanmäki /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Merikukka Forsius /vihr
Janina Andersson /vihr
Hannu Takkula /kesk
Risto Kuisma /rem
Pia Viitanen /sd
Pentti Tiusanen /vas

Jouni Lehtimäki /kok
Erkki Pulliainen /vihr
Toimi Kankaanniemi /skl
Christina Gestrin /r
Raimo Vistbacka /ps
Sulo Aittoniemi /alk
Håkan Nordman /r